

სკოპინგის დასკვნა N 30

15.03.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: არსებული ელექტროგადამცემი ხაზის ტრასაზე ახალი ორჯაჭვა 2x127 [2x255]მგვტ გამტარუნარიანობის 110 კვ ეგზ „ახმეტა-თელავი-წინანდალი-მუკუზანი-გურჯაანი“ გაყვანა.

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: გურჯაანის, თელავის, ახმეტის, მუნიციპალიტეტები
განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 26.12.2018

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: ააიპ „მსოფლიო გამოცდილება საქართველოსათვის“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ მიერ წარმოდგენილია გურჯაანის, თელავის, ახმეტის მუნიციპალიტეტების და ქალაქი თელავის ტერიტორიაზე არსებული ელექტროგადამცემი ხაზის ტრასაზე, ახალი ორჯაჭვა 2x127 [2x255]მგვტ გამტარუნარიანობის 110 კვ. ეგზ „ახმეტა-თელავი-წინანდალი-მუკუზანი-გურჯაანის“ მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ელექტროგადამცემი ხაზის ტრასა გაივლის კახეთის რეგიონის სამ მუნიციპალიტეტს, თელავის თვითმმართველ ქალაქს და 21 თემს. გურჯაანის მუნიციპალიტეტში მოიცავს ქ. გურჯაანს და სოფლებს: ჩუმლაყი, ახაშენი, მუკუზანი, ვაზისუბანი, შაშიანი, კალაური, ვაჩნაძიანი. თელავის მუნიციპალიტეტში ქ. თელავს და სოფლებს: აკურა, ქვემო ხოდაშენი, წინანდალი, კისისხევი, შალაური, ვარდისუბანი, რუისპირი, იყალთო. ახმეტის მუნიციპალიტეტში გაივლის ქ. ახმეტას, სოფ. ზემო ხოდაშენს, ქისტაურს, ოჟიოს და ზემო ალვანს.

პროექტის ძირითადი მიზანია კახეთის რეგიონში დაგეგმილი ჰესების ქსელში ინტეგრირება და კახეთისა და დუშეთის რეგიონების კვების საიმედოობის ამაღლება. არსებული 110 კვ. ქსელი ახმეტა-თელავი-წინანდალი-მუკუზანი-გურჯაანის გამტარუნარიანობა არ აღემატება 50 მგვტ-ს. აღნიშნულის გათვალისწინებით, დაიგეგმა არსებული ხაზის ტრასაზე ახალი ორჯაჭვა 2x127 [2x255] მგვტ გამტარუნარიანობის 110 კვ. ეგზ ახმეტა-თელავი-წინანდალი-მუკუზანი-გურჯაანი გაყვანა.

ელექტროგადამცემი ხაზის პროექტი კომპლექსური ტიპისაა. პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია ორჯაჭვა 220 კვ ე.გ.ხ-ს მშენებლობა გურჯაანიდან ახმეტა 110-მდე (ოპერირება 110 კვ-ზე). ასევე გურჯაანი 220-დან თელავი 110-ის ქვესადგურამდე აშენდება ორჯაჭვა 220კვ-ის ე.გ.ხ, რომლის ერთი ჯაჭვის ოპერირება იქნება 220კვ-ზე, ხოლო მეორე 110კვ-ზე, 110კვ-იანი ჯაჭვი შეიჭრება ქ/ს მუკუზანი 110-ში, ქ/ს წინანდალი 110-ში და შემდეგ მიუერთდება

თელავის 110 კვ-ის ფრთის ღია გამანაწილებელს. ორჯაჭვა 220 კვ-იანი კავშირი იქნება ახმეტის ქვესადგურსა და თელავის ქვესადგურს შორის, ოპერირება 110 კვ-ზე.

ქ/ს მუკუზანი 110-ის და ქ/ს წინანდალი 110-ის საპროექტო სამუშაოები მოიცავს: ახალი ხაზის შესვლა-გამოსვლისთვის ორი ახალი უჯრედის მოწყობას, 110 კვ-ს დაცვის და მართვის სისტემების რეაბილიტაციას, დამიწების და მეხამრიდი სისტემების გაუმჯობესებას. ასევე, სათვალთვალო კამერების განთავსებას.

ქ/ს თელავი 110-ის საპროექტო სამუშაოებით გათვალისწინებულია არსებული 110კვ-ის გაფართოება 220 კვ-ის ფრთით. ასევე, არსებული დაცვის და მართვის სისტემების რეაბილიტაცია. დამიწების და მეხამრიდი სისტემების გაუმჯობესება და სათვალთვალო კამერების განთავსება.

ქ/ს ახმეტა 110-ის სარეაბილიტაციო სამუშაოებისას დაგეგმილია ერთი სამფაზა ავტოტრანსფორმატორის 125 მვა სიმძლავრის 220/110/10 კვ მონტაჟი. 110 კვ-ის დამაკავშირებელი მიწისქვეშა საკაბელო ხაზის მონტაჟი „იყალთო“. ორი 10 კვ-იანი დახურულ გამანაწილებელი მოწყობილობის ერთი სალტეთა სისტემის მოწყობა. ორი საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორის მოწყობა (10/0,4 კვ 630 კვა სიმძლავრით). ორი ნეიტრალური რეზისტორის მოწყობა 10 კვ-სთვის ერთფაზა დამიწებისთვის 300-მდე. ასევე, დაცვის, მართვის, სატელეკომუნიკაციო და გაზომვის სისტემების მონტაჟი (კონტეინერის გარე სისტემების ჩათვლით).

ქ/ს გურჯაანის სარეაბილიტაციო სამუშაოები მოიცავს 220 კვ ღმ-ის რეაბილიტაციას და გაფართოებას ორმაგი სალტეთა სისტემით. არსებული დაცვის და მართვის სისტემების რეაბილიტაციას. ახალი მართვის შენობის მშენებლობას. დამიწების და მეხამრიდი სისტემების გაუმჯობესებას. სათვალთვალო კამერების განთავსებას. ცვლადი და მუდმივი დენის კვების დამხმარე მოწყობილობების რეაბილიტაციას და ერთი სამფაზა 125 მვა ავტოტრანსფორმატორის მონტაჟს.

სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვასთან დაკავშირებით ინფორმაცია გამოქვეყნებული იყო სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ასევე გურჯაანის, თელავის და ახმეტის მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციული ერთეულის შენობების საინფორმაციო დაფებზე. საჯარო განხილვები ჩატარდა 2019 წლის 23 იანვარს ქალაქ გურჯაანის, სოფ. მუკუზანის და სოფ. კალაურის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობებში. 24 იანვარს სოფ. წინანდალის, სოფ. შალაურის და ქ. თელავის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობებში. 25 იანვარს სოფ. იყალთოსა და ქ. ახმეტის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობებში და სოფ. ზემო ხოდაშენის საჯარო სკოლის შენობაში. განხილვას ესწრებოდნენ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ და სოფლების ადმინისტრაციების წარმომადგენლები და ადგილობრივი მოსახლეობა. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვისას, დამსწრეთა მხრიდან შენიშვნები გამოითქვა მოსალოდნელ ელექტრომაგნიტურ გამოსხივებასთან დაკავშირებით, ასევე მიწების მესაკუთრეთათვის კომპენსაციების საკითხებზე.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება. სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზმ-ს

ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევის შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
4. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - პროექტის აღწერა;
 - ტექნოლოგიური სქემა;
 - ეგხ-ს ინფრასტრუქტურული ობიექტების და ტექნოლოგიური მოწყობილობების აღწერა;
 - ეგხ-ს განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები: ტექნოლოგიური ალტერნატივები შესაბამისი დასაბუთებით, გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
 - ქვესადგურების გაფართოების შესახებ დეტალურ ინფორმაციას და GIS კოორდინატებს;
 - ეგხ-ს საპროექტო დერეფნის GIS კოორდინატები;
 - დაზუსტებული მონაცემები დაგეგმილი საქმიანობის ტერიტორიაზე კერძო მესაკუთრეების შესახებ;
 - ეგხ-ს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი);
 - არსებული ელექტროგადამცემი ხაზის ამჟამინდელი მდგომარეობის აღწერა;
 - ქვესადგურების ტექნოლოგიური მოწყობილობების აღწერა;
 - ქვესადგურების რეაბილიტაციის საპროექტო სამუშაოების აღწერა;
 - გრუნტის წყლების ნიშნულის შესახებ ინფორმაცია, საინჟინრო გეოლოგიურ კვლევაზე დაფუძნებული;
 - სამშენებლო მოედნის და მასალის დასაწყობების მოედნების აღწერა (არსებობის შემთხვევაში);
 - ინფორმაცია დაგეგმილი ჰესების შესახებ, სადაც მოხდება აღნიშნული ეგხ-ის ინტეგრირება;
 - მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობებისა და რაოდენობის შესახებ მონაცემები და შემდგომი მართვის ღონისძიებები;
 - მშენებლობის ეტაპზე შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის გეგმა;

- ინფორმაცია უშუალოდ საპროექტო ტერიტორიაზე და მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე სახეობების რაოდენობის მითითებით.
- სათანადო კვლევაზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია, პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ ცხოველებზე და ფრინველებზე (განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს “წითელი ნუსხით“ დაცულ სახეობებზე) და ჰაბიტატებზე.
- ინფორმაცია ჰაბიტატებზე შესაძლო ზემოქმედების შესახებ, ასევე აღნიშნული ზემოქმედების თავიდან აცილების და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებების შესახებ. წარმოდგენილი იყოს ზემოაღნიშნული კვლევის ფოტომასალა.
- მონიტორინგის გეგმაში აისახოს ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე ზემოქმედებაზე დაკვირვების საკითხი.

4.1 სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების შესახებ ინფორმაცია კერძოდ:

- მცენარეული და ნიადაგის საფარის მოხსნის სამუშაოების, გრუნტის სამუშაოების და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია; („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);
- მისასვლელი გზების საჭიროებისა და აღნიშნული გზების მშენებლობასთან დაკავშირებული საკითხები;
- მშენებლობაში გამოყენებული ტექნიკის ჩამონათვალი და რაოდენობა;
- მშენებლობაზე დასაქმებული ადამიანების საერთო რაოდენობა მათ შორის დასაქმებულთა ადგილობრივების წილი;

4.2 საპროექტო დერეფანში ჩატარებული გეოლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- საპროექტო უბნების გეოლოგიური აგებულება;
- რეგიონის ზოგადი გეოლოგიური რუკა;
- რელიეფი (გეომორფოლოგია);
- საპროექტო დერეფნის საინჟინრო-გეოლოგიური რუკა, საინჟინრო-გეოლოგიური ჭრილები;
- საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები (მათ შორის საპროექტო ტერიტორიის არეალში არსებული საშიში გეოლოგიური პროცესების აღწერა);
- გეოლოგიური კვლევის შედეგების გათვალისწინებით შემუშავებული დასკვნები და რეკომენდაციები;

4.3 ბიოლოგიური გარემო: საპროექტო ტერიტორიის ფლორისა და მცენარეული საფარის დეტალური აღწერა; საქართველოს იშვიათი და წითელი ნუსხის სახეობები, რომლებიც გვხვდება დაგეგმილ საპროექტო დერეფანში; ხმელეთის ფაუნა; საპროექტო დერეფანში გავრცელებული საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი ცხოველთა სახეობები; საკვლევი არეალი და საველე კვლევის მეთოდები, სენსიტიური ადგილები, საველე კვლევის შედეგები;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ელექტრომაგნიტური გამოსხივება, შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ნიადაგზე და შესაძლო დაბინძურება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მშენებლობა/ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები სამშენებლო ნედლეულისა გამოყენებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები და სხვა.
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება ეგზ-ს მოწყობის, ექსპლუატაციის და ქვესადგურების რეაბილიტაციის ეტაპზე;
- მცენარეულ საფარსა და ჰაბიტატების მთლიანობაზე ზემოქმედება და შეფასება,
- ცხოველთა სამყაროზე ზემოქმედება, საბინადრო ადგილებზე ზემოქმედება (მათ შორის წითელი ნუსხის) და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება;
- ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობით გამოწვეული კუმულაციური ზემოქმედება მოსახლეობაზე და სოციალურ გარემოზე;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- ეგზ-ს და ქვესადგურების განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით);

6. გზშ-ს ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- საშიში გეოლოგიური პროცესების შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტის მშენებლობა-რეაბილიტაციის პერიოდში, დამცავი ღონისძიებების მითითებით;
- ელექტროგადამცემი ხაზის და ქვესადგურების დაცვის ზონების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;

სკოპინგის ანგარიშში შეიცავს მნიშვნელოვან ხარვეზებს/უზუსტობებს, რაც შესწორებას საჭიროებს. მაგ: პროექტის არეალში გავრცელებული ფრინველების თავში, 47 და 48

გვერდებზე წარმოდგენილია ერთიდაიგივე ინფორმაცია. ასევე, ანგარიშში მოხსენიებულია, „პოტენციური ზემოქმედებების სახეების აღწერა ახალციხე ბათუმის 220 კვ-იანი ეგხ-ს პროექტისთვის“, წარმოდგენილი პროექტი კი მოიცავს თელავი-წინანდალი-მუკუზანი-გურჯაანის ტერიტორიებს. ასევე 58-ე გვერდზე მითითებულია, რომ ეგხ-ს დერეფანში მიწისძვრის მაღალი რისკით ხულოს და შუახევის მუნიციპალიტეტები გამოირჩევა. დაზუსტებას საჭიროებს 55-ზე გვერდზე აფეთქებების შესახებ მოყვანილი ინფორმაცია.

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ მიერ წარმოდგენილ „არსებული ელექტროგადამცემი ხაზის ტრასაზე ახალი ორჯაჭვა 2x127 [2x255]მგვტ გამტარუნარიანობის 110 კვ ეგხ “ახმეტა-თელავი-წინანდალი-მუკუზანი-გურჯაანის” მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე სავალდებულოა გზშ-ს ანგარიში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.